

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 2/2019 vp

Puhemiesneuvosto

Puhemiesneuvoston ehdotus laiksi eduskunnan virkamiehistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle

EHDOTUKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Eduskunnan virkamiehistä annettuun lakiin on tarkoitus tehdä useampia muutoksia, jotka vastaavat valtion virkamieslain mukaista sääntelyä.

Puhemiesneuvosto ehdottaa, että nimittämistä koskevaan päätökseen saisi jatkossa lähtökohtaisesti hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Nimityspäätöksistä ei voisi kuitenkaan valittaa, jos nimittämistoimivalta kuuluu eduskunnan täysistunnolle, päätös koskee puhemiehen tai varapuhemiesten erityisavustajan virkasuhdetta taikka päätös koskee nimittämistä enintään kahden vuoden määräajaksi taikka virka tai virkasuhde täytetään lain nojalla haettavaksi julistamatta. Samalla täsmennettäisiin erityisen syyn määritelmää tilanteessa, jolloin kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilö nimitettäisiin virkaan ilman julkista hakumenettelyä.

Virkamiehen eroamisikä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan valtion virkamieslain sääntelyä. Virkamiehen eroamisikä olisi jatkossa vuonna 1957 ja sitä ennen syntyneillä 68 vuotta, 1958—1961 syntyneillä 69 vuotta ja 1962 ja sen jälkeen syntyneillä 70 vuotta. Säännöstä virkamiehen eroamisikästä muutettaisiin samalla vastaamaan valtion virkamieslain sääntelyä myös siten, että eroamisikä täyttymisestä huolimatta virkasuhdetta voisi virkamiehen suostumuksella jatkaa enintään kaksi vuotta.

Karenssisopimusta edellyttävät tilanteet eivät liene tavanomaisia eduskunnan viraston virkatehtävissä, mutta lakiin ehdotetaan lisäksi lisättäväksi pykälä mahdollisuudesta sopia palvelussuhteen jälkeiseen aikaan sijoittuvasta määräajasta, jonka aikana rajoitetaan virkamiehen oikeutta siirtyä toiseen palvelussuhteeseen tai tehtävään valtionhallinnon ulkopuolelle taikka aloittaa elinkeinon- tai ammatinharjoittaminen tai ansiotoimintaan rinnastettava muu toiminta.

Ehdotetut muutokset ovat tarkoitettut tulemaan voimaan aikaisintaan vuoden 2020 alusta.

YLEISPERUSTELUT

Ehdotuksen pääasiana oleva mahdollisuus hakea muutosta nimityspäätöksiin vahvistaisi yleistä luottamusta virkanimitysten asianmukaisuuteen ja olisi perusteltua viranhakijoiden oikeusturvan

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 2/2019 vp

kannalta. Kysymys valtion virkanimityksiin liittyvästä valituskiellosta on ollut useita kertoja perustuslakivaliokunnan käsiteltävänä. Valiokunta on esittänyt harkitsemista muutoksenhakuoikeuden ulottamisesta koskemaan virkaan ja virkasuhteeseen nimittämistä (ks. PeVL 51/2010 vp, PeVL 18/2011 vp, PeVM 6/2015 vp ja PeVL 25/2016 vp).

Eduskunta on perustuslakivaliokunnan ehdotuksesta hyväksymässään lausumassa edellyttänyt, että hallitus valmistelee kiireellisesti esityksen valtion virkamieslain muuttamiseksi siten, että valituskielto virkaan ja virkasuhteeseen nimittämistä koskevasta päätöksestä poistetaan. Samassa yhteydessä katsottiin tarpeelliseksi valmistella ehdotukset myös eduskunnan virkamiehistä annetun lain ja muiden tarvittavien lakien muuttamiseksi niin, että perustuslain 21 §:ssä taattu oikeus toteutuu kaikkia julkishallinnon virkoja ja virkasuhteita koskevissa nimityspäätöksissä (PeVM 6/2015 vp).

Periaatteellisten syiden ohella on eduskunnan virkamiehiä koskevan lain (1197/2003) sisältö tarkoituksenmukaista pitää soveltuvin osin yhdenmukaisena valtion virkamieslain (750/1994) kanssa. Valtion virkamieslakiin hyväksytyjen muutosten (883/2018) tehtyä muutoksenhakuoikeudesta pääsäännön on vastaavien muutosten tekeminen ajankohtaista myös eduskunnan virkamiehistä annetun lain osalta. Eduskunnan nimityspäätösten osalta ei katsottu tarpeen rajata muutoksenhakuoikeutta vastaavassa määrin kuin valtion virkamieslain uudistuksessa tehtiin. Muutoksenhakuoikeuden ulkopuolelle jätettäisiin eduskunnan pääsihteerin ja Valtiontalouden tarkastusviraston pääjohtajan sekä eduskunnan oikeusasiamiehen ja apulaisoikeusasiamiesten valinta, joiden osalta nimitysvalta kuuluu eduskunnan täysistunnolle. Perustuslain 2 §:n mukaisesti kansanvaltaa ylimpänä valtioelimenä käyttävän eduskunnan täysistunnossaan tekemään päätökseen ei katsottu voitavan ulottaa muutoksenhakuoikeutta. Muutoksenhakua rajattaisiin käytännön syistä jättämällä sen ulkopuolelle päätökset enintään kahden vuoden määräajaksi nimittämisestä. Valitusoikeutta ei olisi myöskään silloin, kun virka tai virkasuhde täytetään lain nojalla haettavaksi julistamatta. Valitusoikeuden ulkopuolelle ehdotetaan rajattavaksi lisäksi nimityspäätökset, jotka koskevat puhemiehen tai varapuhemiesten erityisavustajan virkasuhdetta. Näihin virka tehtäviin valinta tapahtuu osaksi poliittisin perustein, ja keskeinen valintakriteeri on luottamus.

Muutoksenhakuoikeuden ohella ehdotukseen eduskunnan virkamiehistä annetun lain muuttamisesta täsmennettäisiin säännöksiä virkaan nimittämisestä ilman julkista hakumenettelyä, muutettaisiin virkamiehen eroamisikää, lisättäisiin mahdollisuus ns. karensisopimuksen tekemiseen sekä muutettaisiin virkavapautta koskevia säännöksiä.

Ehdotuksella ei ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia, eikä se muuta eduskunnan kanslian tai sen yhteydessä toimivien virastojen henkilöstön määrää. Ehdotuksella ei ole myöskään ympäristövaikutuksia.

Ehdotuksen sukupuoli- tai tasa-arvovaikutusten osalta on perusteltua arvioida niiden vastaavan valtion virkamieslakiin tulevia muutoksia: muutoksenhakuoikeuden laajentaminen virkaan tai virkasuhteeseen nimittämistä koskeviin päätöksiin mahdollistaa nimityspäätöksen jälkikäteisen muuttamisen valituksen seurauksena ja edistää osaltaan hakijoiden tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 2/2019 vp

Eduskunnan kanslian johtoryhmä asetti 26.9.2016 työryhmän valmistelemaan eduskunnan virkamiehistä annetun lain uudistamista. Työryhmässä oli eduskunnan virastojen edustajien lisäksi edustus virastojen henkilöstöjärjestöistä. Työryhmän tehtävänä oli selvittää mainittujen säädösten muutostarpeet ja laatia niitä koskevat muutosehdotukset. Työryhmä katsoi, että sen oli tarkoituksenmukaista odottaa hallituksen esityksen valtion virkamieslain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 77/2017 vp) hyväksymistä ennen ehdotuksen laatimista, jotta tavoitteeksi asetettu riittävä yhdenmukaisuus lakien välillä voitaisiin varmistaa. Työryhmä päätti työskentelynsä 14.10.2019.

Työryhmän ehdotusten pohjalta on laadittu vuoden 2019 valtiopäiville luonnos puhemiesneuvoston ehdotukseksi.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

7 §. Voimassaolevan 4 momentin mukaan virkaan voidaan nimittää kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilö ilman julkista hakumenettelyä *erityisestä syystä*. Uudistuksessa nykyistä 4 momenttia täsmennettäisiin ja se jaettaisiin kahteen kohtaan.

Jatkossa 4 momentin 1 kohdan tarkoituksena olisi mahdollistaa virkaan nimittäminen ilman julkista hakumenettelyä tilanteessa, jossa alun perin yli vuoden mittainen määräaikainen nimitys on tehty työn luonteen perusteella, mutta tilanne on muuttunut niin, että tehtävä on tosiasiasa pysyvä. Säännös vastaisi valtion virkamieslain 6 b §:n 1 momentin sääntelyä. Menettelyä voitaisiin käytännössä soveltaa tilanteessa, jossa yli vuoden mittaisen määräaikaisen virkasuhteen tilalle perustetaan uusi virka, henkilö on hoitanut menestyksekkäästi määräaikaisesta virkasuhdesta (yhellä tai useammalla nimityksellä), määräaikainen virkasuhde on ollut ainakin kerran avoimesti haettavana ja työn luonne on muuttunut siten, että tehtävästä on tullut tosiasiasa pysyvä. Momentin 1 kohta vastaa eduskunnan kansliassa nykyisin sovellettua käytäntöä.

Pykälän 4 momentin 2 kohdassa säädettäisiin puolestaan tilanteesta, jossa virkaan nimitetään virkaa määräaikaisessa virkasuhteessa menestyksekkäästi hoitanut virkamies. Säännös voisi tulla sovellettavaksi tapauksessa, jossa viran vakinainen viranhaltija on virkavapaalla ja virkaa on menestyksekkäästi hoidettu määräaikaisessa virkasuhteessa. Virkasuhteen menestyksekkään hoitamisen arvioinnissa viranhoidon laadun ja tehtävien ansiokkaan hoitamisen lisäksi tulee huomioida yhden tai useamman määräaikaisen virkasuhteen kesto. Lähtökohtaisesti henkilön tulee olla hoitanut tehtävää useamman vuoden ajan, käytännössä vähintään 2 vuotta ja henkilön tulee olla nimitetty määräaikaiseen virkasuhteeseen ainakin yhden kerran avoimen haun kautta. Momentin 2 kohta vastaa eduskunnan kansliassa nykyisin sovellettua käytäntöä.

38 §. Pykälän 1 momentissa säädetään virkamiehen eroamisikästä, joka on voimassa olevan lain mukaan 68 vuotta. Momentti ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan valtion virkamieslain sääntelyä. Valtion virkamieslain 35 § muutettiin 1.4.2016 voimaan tulleella muutoksella (HE 138/2015 vp) niin, että virkamiehen eroamisikä nousee asteittain 70 ikävuoteen. Vuonna 1962 ja sen jälkeen syntyneillä eroamisikä on 70 vuotta. Vuonna 1957 ja sitä ennen syntyneillä eroamisikä on 68 vuotta ja vuosina 1958—1961 syntyneillä 69 vuotta.

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 2/2019 vp

Muutoksen taustalla oli työeläkejärjestelmää koskevan lainsäädännön muuttaminen (HE 16/2015 vp) siten, että julkisten alojen eläkelain (81/2016) alin vanhuuseläkeikä nostettiin asteittain 63 vuodesta 65 vuoteen. Vastaavasti pidettiin tarkoituksenmukaisena nostaa julkisten alojen eläkelain mukainen eläkkeen karttumisen yläikäraja asteittain 70 vuoteen. Koska alin vanhuuseläkeikä myös eduskunnan virkamiesten osalta nousee asteittain 65 ikävuoteen, on perusteltua nostaa eroamisikä vastaavalla tavalla 70 ikävuoteen.

Pykälän 2 momentin säännöstä virkamiehen eroamisikästä muutettaisiin samalla vastaamaan valtion virkamieslain 35 §:n sääntelyä (1062/2018) myös siten, että eroamisikä täyttymisestä huolimatta virkasuhdetta voisi virkamiehen suostumuksella jatkaa enintään kaksi vuotta. Lähtökohtaisesti virkasuhteen jatkaminen perustuisi eduskunnan viraston aloitteeseen. Kysymyksessä voi olla työnantajan tarve saada eroamisikä täyttävän virkamiehen asiantuntemus ja työpanos edelleen käyttöön esimerkiksi virkamiehen vastuulla olevan hankkeen loppuunsaattamiseksi tai muun viraston työtilanteeseen liittyvän syyn takia. Virkasuhteen jatkaminen edellyttää kuitenkin yhteisymmärrystä virkamiehen ja eduskunnan viraston välillä. Virkasuhteen jatkaminen ei perustuisi siten esimerkiksi virkamiehen omaan ilmoitukseen. Jos osapuolet ovat erimielisiä jatkamisesta, virkasuhde päättyy viimeistään säädetyn eroamisikä täyttymiseen. Mahdollisuus jatkaa virkasuhdetta eroamisikä täyttymisen jälkeen koskisi vakituisessa virkasuhteessa olevia. Koska tilanteessa ei tapahdu uutta nimittämistä, on tarkoituksenmukaista, että henkilö jatkaa samoissa tehtävissä, jolloin myös palvelussuhteen ehdot säilyvät ennallaan. Jos virkasuhdetta jatketaan, se ei päättyisi eroamisikä täyttymiseen, vaan muuttuisi määräaikaiseksi virkasuhteeksi. Virkasuhde päättyisi ilman irtisanomista, kun määräaika, jolla virkasuhdetta on jatkettu, on kulunut loppuun. Tarkoitus on, että virkasuhdetta jatkettaisiin yhden kerran ja silloin harkittaisiin sen kesto pykälässä säädetyn kahden vuoden rajoissa. Virkamiehen oikeutta irtisanoutua ei rajoiteta, vaan se säilyy voimassaolevien säännösten mukaisena.

49 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 49 a §, jossa säädetään mahdollisuudesta sopia palvelussuhteen jälkeiseen aikaan sijoittuvasta määräajasta, jonka aikana rajoitetaan virkamiehen oikeutta siirtyä toiseen palvelussuhteeseen tai tehtävään valtionhallinnon ulkopuolelle taikka aloittaa elinkeinon- tai ammatinharjoittaminen tai ansiotoimintaan rinnastettava muu toiminta. Vastaava sääntely ns. karensisopimuksesta lisättiin valtion virkamieslain 44 a §:ään 1.1.2017 voimaan tulleella muutoksella (1059/2016, HE 90/2016 vp). Sopijapuolet olisivat eduskunnan virasto ja virkamies. Pykälä koskisi siten kaikkia eduskunnan virastoja.

Sopimus tulee kysymykseen tilanteessa, jossa viran täyttöprosessin kuluessa voidaan todeta 2 momentissa mainittujen kriteerien täyttyvän. Sopimuksen tekemistä olisi syytä arvioida, jos virkamiehen tehtäviin kuuluu työskentely salassa pidettävien tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaaman tiedon parissa. Sopimuksen tekeminen edellyttää lisäksi, että kyse on tiedoista, joita voidaan olennaisella tavalla käyttää omaksi tai toisen hyödyksi toisen työnantajan palveluksessa taikka elinkeinon- tai ammatinharjoittamisessa tai muussa vastaavassa toiminnassa, taikka toisen vahingoksi. Kyse voi olla myös arkaluonteisista tiedoista tai tiedoista, joilla on merkittävää taloudellista arvoa. Harkittaessa voidaanko tietoa käyttää olennaisella tavalla omaksi tai toisen hyödyksi tulee ottaa huomioon, voisiko virkamies käyttää hyödyksi esimerkiksi tietoja kilpailevista yrityksistä tai kyseisen toimialan olosuhteista tai markkinoista. Lisäksi merkitystä on sillä, onko virkamiehellä sellaista tietoa, jota alalla toimivilla yrityksillä ei ole yleisesti käytössä. Myös palvelussuhteen kestäessä karensisopimus tulisi tehdä ennen kuin virkamiehen

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 2/2019 vp

tehtävät muutetaan sellaisiksi, joissa virkamiehellä on pääsy salassa pidettävään tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaamaan tietoon.

Viranomaisen palveluksessa oleva samoin kuin luottamustehtävää hoitava ei viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 23 §:n 1 momentin mukaan saa paljastaa asiakirjan salassa pidettävää sisältöä tai tietoa, joka asiakirjaan merkittynä olisi salassa pidettävä, eikä muutakaan viranomaisessa toimiessaan tietoon saamaansa seikkaa, josta lailla on säädetty vaitiolovelvollisuus. Vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvaa tietoa ei saa paljastaa senkään jälkeen, kun toiminta viranomaisessa tai tehtävän hoitaminen viranomaisen lukuun on päättynyt. Mainittu pykälän 3 momentissa säädetään tietojen hyväksikäyttökiellosta. Vaitiolovelvollinen ei saa käyttää salassa pidettäviä tietoja omaksi tai toisen hyödyksi tai toisen vahingoksi. Virkamiehen vaitiolovelvollisuus ja salassa pidettävien tietojen hyväksikäyttökielto ulottuvat siis myös virkasuhteen jälkeiseen aikaan. Ehdotettu sääntely täydentää mainittua viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain sääntelyä.

Karenssisopimusta edellyttävät tilanteet eivät liene tavanomaisia eduskunnan virastojen virkatehtävissä; on kuitenkin mahdollista, että joissain tehtävissä karenssisopimus voidaan nähdä tarpeelliseksi. Tästä syystä sääntely on tarpeen lisätä eduskunnan virkamiehistä annettuun lakiin. Käytännössä karenssisopimus voi tulla kysymykseen lähinnä ylimpien virkamiesten tehtävissä, mutta myös sellaisten muiden virkamiesten tehtävissä, jotka liittyvät esimerkiksi julkisiin hankintoihin ja sopimuksiin, ja mahdollisesti tietohallinnon tehtävissä tai niiden virkamiesten tehtävissä, joilla on muutoin pääsy pykälän 2 momentissa kuvattuihin tietoihin. Säännös ehdotetaan ulotettavaksi kaikkiin eduskunnan virastojen virkamiehiin, sillä sääntelyn rajaamista vain osaan virkamiehistä ei voida pitää tarkoituksenmukaisena.

Perustuslakivaliokunta kiinnitti lausunnossaan valtion vastaavasta sääntelystä huomiota siihen, että karenssirajoitus olisi mahdollinen vain valtion virkamieslain 44 a §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa, jotka sinänsä kiinnittyvät rajoituksen hyväksyttäväksi arvioituihin tarkoituksiin. Valiokunnan mielestä säännös sovellettuna yhdessä sen hallintolain 6 §:n hyvän hallinnon perusteita määrittävän säännöksen kanssa, joka yleisesti edellyttää viranomaisen käyttävän toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin, esti säännöksen kaavamaisen soveltamisen esimerkiksi kaikkiin tietojenkäsittelyä suorittaviin virkamiehiin. Valiokunnan mielestä lakiehdotus ei näin ymmärrettynä ollut valtiosääntöisesti ongelmallinen (PeVL 35/2016 vp, s. 3).

Karenssisopimus voitaisiin asettaa virkaan tai virkasuhteeseen nimittämisen tai uusiin tehtäviin siirtymisen edellytykseksi. Hakija tai virkamies ei olisi velvollinen tekemään sopimusta, mutta sopimuksesta kieltäytyminen voisi estää virkaan tai virkasuhteeseen nimittämisen tai tehtävään siirtymisen. Virkamies ei kuitenkaan riko virkavelvollisuuksiaan kieltäytymällä karenssisopimuksesta, eikä häneen voida tällä perusteella kohdistaa rangaistukseksi tulkittavia toimenpiteitä. Nimityksen edellytyksenä oleva karenssisopimus on suositeltavaa mainita jo viran tai virkasuhteen hakuilmoituksessa. Sopimus tehtäisiin pääsääntöisesti ennen nimittämistä, mutta tarvittaessa myös virkasuhteen aikana ennen kuin virkamies aloittaa tehtävässään.

Pykälän 3 momentin mukaan rajoitusajaksi voitaisiin sopia enintään kuusi kuukautta virkasuhteen päättymisestä. Rajoitusajan kestoa harkittaessa on otettava huomioon, voisiko virkamies

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 2/2019 vp

käyttää hyödyksi virka-asemassaan saamia tietoja esimerkiksi kilpailevista yrityksistä tai kyseisen toimialan olosuhteista tai markkinoista, ja onko virkamiehellä sellaista tietoa tai osaamista, jota alalla toimivilla yrityksillä ei ole yleisesti käytössä. Lisäksi tulee arvioida, missä vaiheessa virkamiehelle kertynyt pykälän 2 momentissa tarkoitettu tieto menettää sellaisen merkityksen, että sitä voidaan olennaisella tavalla käyttää uudessa palvelussuhteessa tai toiminnassa omaksi tai toisen hyödyksi taikka toisen vahingoksi. Virkamiehelle maksettaisiin palvelussuhteen päätyttyä rajoitusajalta kuukausittain maksettava korvaus, jonka tulee vastata säännöllisen työajan palkkausta. Korvaus tarkoittaa sopimukseen perustuvalta rajoitusajalta maksettavaa korvausta, eikä se ole rajoitusajalta maksettavaa palkkausta.

Momentissa säädettäisiin myös mahdollisuudesta sopia karensisopimukseen liitettävästä sopimussakosta, joka voi enimmäismäärältään vastata kaksinkertaisesti rajoitusajalta maksettavaa korvausta. Sopimussakon enimmäismäärällä vahvistetaan karensisopimuksen ennaltaehkäisevää vaikutusta ja pyritään varmistamaan, että sopimussakon vaikuttavuus ulottuu rajoitusajan alusta loppuun. Sillä pyritään myös siihen, että sopimussakon määrä on sama silloinkin, kun sopimusta rikotaan välittömästi rajoitusajan alkaessa. Jos sopimussakosta ei ole sovittu, sopimuksen rikkomisesta seuraava mahdollinen vahingonkorvausvelvollisuus määräytyisi vahingonkorvausta koskevien säännösten mukaisesti.

Pykälän 4 momentin mukaan virkamiehen tulisi virkasuhteen aikana ja virkasuhteen päätyttyä karensisopimuksessa sovittuna rajoitusaikana ilmoittaa eduskunnan virastolle siirtymisestään toiseen palvelussuhteeseen tai tehtävään taikka elinkeinon- tai ammatinharjoittamisen taikka muun toiminnan aloittamisesta. Eduskunnan viraston tulisi arvioida ilmoituksen pohjalta, onko kyse karensisopimuksessa tarkoitettusta tilanteesta. Jos tähän päädytään, sopimusehto rajoitusajasta tulee voimaan. Jos karensisopimuksen ehto karenssiajasta ei sen sijaan toteudu, ei eduskunnan virastolla ole myöskään velvollisuutta maksaa virkamiehelle rajoitusajan korvausta.

Rajoitusajan tarpeen ja keston arvioinnissa tulisi ottaa huomioon myös perustuslain 18 §:n 1 momentin mukainen oikeus työhön sekä elinkeinovapaus.

Pykälän 4 momentin mukaan karensisopimus ei koske virkamiestä, jos virkasuhde päättyy työnantajasta johtuvasta syystä. Jos virkasuhde kuitenkin päättyy esimerkiksi määräaikaisen virkasuhteen päättymiseen, virkasuhteen purkamiseen koeaikana tai virkasuhteen irtisanomiseen tai purkamiseen virkamiehestä johtuvasta perusteesta, karensisopimus säilyy virkamiestä velvoittavana. Tilanne on sama, jos virkamies irtisanoutuu virkasuhteesta työnantajasta riippumattomasta syystä.

Karensisopimus on julkisoikeudellinen sopimus. Sopimuksen osapuoli voi saattaa sopimuksen sisältöön kohdistuvan erimielisyyden hallinto-oikeuden tutkittavaksi hallintoriita-asiana.

63 a §. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että valitus tehtäisiin korkeimman hallinto-oikeuden sijasta Helsingin hallinto-oikeuteen ja valittaminen sen päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen edellyttäisi valituslupaa. Valitus olisi käsiteltävä Helsingin hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa kiireellisenä.

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 2/2019 vp

Muutoksella muutoksenhakuviranomaista koskeva sääntely yhdenmukaistettaisiin valtion virkamieslain kanssa.

Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että virkaan tai virkasuhteeseen nimittämistä koskeva valituskielto kohdassa 1 kumotaan. Rajoituksista valittaa virkaan tai virkasuhteeseen nimittämistä koskevaan päätökseen säädettäisiin uudessa 63 b §:ssä.

Pykälän 3 momenttia muutettaisiin siten, että siinä viitattaisiin aiemman 2 momentin 3 kohdan sijasta 2 kohtaan. Kyseessä on tekninen korjaus, koska 2 momentin 1 kohta poistettaisiin.

63 b §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 63 b §, jonka 1 momentin mukaan viranhakija saa hakea virkaan tai virkasuhteeseen nimittämistä koskevaan päätökseen muutosta valittamalla eräin 2 momentissa säädettyihin poikkeuksiin. Valitusta tehtäessä noudatettaisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia (808/2019). Valittaa saisi eräin poikkeuksiin kansliatoimikunnan nimityspäätöksistä sekä nimittämistoimivaltaa käyttävien virkamiesten nimityspäätöksistä. Helsingin hallinto-oikeuden päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus olisi käsiteltävä Helsingin hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa kiireellisenä.

Nimityspäätöstä koskeva valitusoikeus ei merkitse sitä, että nimittävälle viranomaiselle kuuluvaa nimitysharkintaa siirtyisi tuomioistuimelle. Nimittävälle viranomaiselle kuuluu oikeus päättää, nimitetäänkö virkaan ketään tai jätetäänkö virka täyttämättä. Hallintotuomioistuimien voi kumota valituksenalaisen nimityspäätöksen tai kumottuaan päätöksen palauttaa asian uudelleen käsiteltäväksi. Jos kumoaminen johtuu hakumenettelyssä tapahtuneesta virheestä, virka tai virkasuhde voidaan julistaa uudelleen haettavaksi. Jos virhe puolestaan liittyy nimitysharkintaan, nimitävän viranomaisen tulisi harkita uuden hakumenettelyn tarvetta tai eduskunnan virkamiehistä annetun lain 7 §:n 2 momentin mukaista menettelyä päättää hakuajan jatkamisesta, uudesta hakumenettelystä tai viran täyttämättä jättämisestä. Ilmoitettaessa uudesta hakumenettelystä tulee mainita, otetaanko aikaisemmat hakemukset huomioon.

Valituksen saisi tehdä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 13 §:n mukaisesti sillä perusteella, että päätös on lainvastainen. Nimityspäätös voi olla lainvastainen esimerkiksi silloin, jos nimitysprosessissa on tapahtunut menettelyvirhe, jossa viranomainen on soveltanut hakumenettelyä, nimittämistä tai kelpoisuusvaatimuksia koskevia säännöksiä virheellisesti. Menettelyvirhe voi olla kyseessä myös silloin, kun viranomainen on muuten soveltanut virkaa tai virkasuhdetta koskevaa säännöstä virheellisesti taikka soveltanut nimityspäätöksensä perusteena sellaista säännöstä tai lakia, joka ei koske kyseistä virkaa tai virkasuhdetta. Nimityspäätös voi olla lainvastainen myös, jos viranomainen on tehnyt nimityksen ilman laissa säädettyä toimivaltaa tai käyttänyt harkintavaltaansa vastoin hallintolain 6 §:ssä säädettyjä hallinnon oikeusperiaatteita.

Eduskunnan virkamiehistä annetun lain 7 §:n 3 momentin mukaan julkisesti haettavana olevaan virkaan voidaan nimittää vain henkilö, joka on hakenut sitä kirjallisesti ennen hakuajan päättymistä. Kysymys siitä, onko muutoksenhakija hakenut virkaa määräajassa, voisi tulla ratkaistavaksi valituksen käsittelyn yhteydessä tuomioistuimessa prosessinedellytyksenä.

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 2/2019 vp

Pykälän 2 momentin 1—4 kohdassa säädettäisiin niistä poikkeustilanteista, joissa nimittämistä koskevasta päätöksestä ei saa valittaa. Ensiksikin kielto koskee 1 kohdan mukaan päätöksiä, joissa nimittämistoimivalta kuuluu eduskunnan täysistunnolle. Täysistunto päättää eduskunnan pääsihteerin ja Valtiontalouden tarkastusviraston pääjohtajan valinnasta. Nämä nimitykset valmistellaan asianomaisessa valiokunnassa ja pääsihteerin osalta kansliatoimikunnassa. Täysistunnon tekemä valinta on korkeimman poliittisen toimielimen päätös, joka perustuu luottamukseen sekä valiokunnan tai kansliatoimikunnan asiantuntemuksella tekemään valmistelutyöhön.

Momentin 2 kohdan mukaan valittaa ei myöskään saa, kun kyse on nimittämisestä enintään kahden vuoden määräajaksi. Vastaava sääntely on valtion virkamieslaissa. Valitusprosessi voi kestää hyvinkin kahdeksan kuukautta, joka muodostaa kahden vuoden määräajasta yli kolmasosan. Voidaan siten pitää perusteltuna, ettei valitusoikeutta avata lyhyehköä määräaikaista virkaa koskeviin nimityspäätöksiin.

Valitusoikeutta ei olisi 3 kohdan mukaan myöskään silloin, kun virka tai virkasuhde täytetään lain nojalla haettavaksi julistamatta. Tällainen nimityspäätös voidaan tehdä esimerkiksi eduskunnan virkamiehistä annetun lain 7 §:n 4 momentin nojalla. Tällaisen päätöksen osalta ei luonnollisesti ole hakijan asemassa olevia asianosaisia.

Kansliatoimikunnan nimityspäätöksistä valitusoikeuden ulkopuolelle ehdotetaan momentin 4 kohdan nojalla rajattavaksi lisäksi nimityspäätökset, jotka koskevat puhemiehen tai varapuhemiehen erityisavustajan virkasuhdetta. Näihin virkatehtäviin valinta tapahtuu osaksi poliittisin perustein, ja keskeinen valintakriteeri on luottamus. Tästä syystä ei ole tarkoituksenmukaista sallia näistä nimityspäätöksistä muutoksenhakua.

Pykälän 3 momentissa säädetään nimityspäätöksen täytäntöönpanosta. Koska muutoksenhakuprosessi voi kestää kuukausia tai jopa yli vuoden, on tarpeen säätää päätöksen täytäntöönpanosta erikseen. Päätös voitaisiin panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Näin varmistetaan viranomaisen toiminnan jatkuvuus ja häiriöttömyys, kunnes nimityspäätös on saanut lainvoiman. Nimitetty henkilö voi aloittaa virassaan joko ennen kuin päätös saa lainvoiman tai vasta päätöksen tultua lainvoimaiseksi.

Hallintolain 54 §:n mukaan viranomaisen on annettava tekemänsä päätös viipymättä tiedoksi asianosaiselle. Osana eduskunnan ja muun valtionhallinnon siirtymistä sähköiseen asiointiin ja sähköisiin viestinvälityspalveluihin tavoitteena on, että myös valtionhallinnon nimityspäätökset annetaan tiedoksi sähköisesti. Momenttiin otettaisiin lisäksi viittaussäännökset tavallisen tiedoksiannon osalta hallintolakiin ja tavallisesta sähköisestä tiedoksiannosta sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annettuun lakiin (13/2003). Päätökset annetaan ensisijaisesti tiedoksi asianomaisen suostumuksella tavallisena sähköisenä tiedoksiannona tai vaihtoehtoisesti kirjallisena tavallisena tiedoksiannona.

69 §. Voimassaolevan pykälän mukaan eduskunnan virkamies katsotaan eronneeksi aikaisemmasta virastaan siitä ajankohdasta, josta hänet on nimitetty toiseen eduskunnan virkaan tai nimitetty valtion virkamieslaissa tarkoitettuun valtion virkaan. Jatkossa eduskunnan virkamies katsotaisiin eronneeksi aikaisemmasta virastaan siitä ajankohdasta, josta hänet on nimitetty toiseen eduskunnan virkaan tai toiseen valtion virkaan ja nimityspäätös on saanut lainvoiman, jollei

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 2/2019 vp

muualla laissa toisin säädetä. Toiseen valtion virkaan nimitetyllä virkamiehellä olisi mahdollisuus alkaa hoitaa virkaa ennen nimityspäätöksen lainvoimaiseksi tuloa ilman, että aikaisempi virkasuhde katkeaa.

Samalla 1 momentin muotoilua muutettaisiin siten, että eduskunnan virkamies katsotaan eronneeksi aikaisemmasta virastaan siitä ajankohdasta, josta hänet on nimitetty toiseen eduskunnan virkaan tai toiseen valtion virkaan. Momentista poistettaisiin viittaus valtion virkamieslakiin, joten jatkossa kaikki valtion virat olisivat samassa asemassa. Vastaava muutos tehtäisiin 2 momentissa säädetyn virkavapauden osalta.

Pykälän soveltamisen kannalta tässä yhteydessä huomionarvoista on se, että valtion virkamieslain 10 §:n 1 momentin perusteella koeaikaa on mahdollista pidentää, jos virkamies on ollut koeaikana työkyvyttömyyden tai perhevapaan vuoksi poissa virantoimituksesta (HE 37/2018 vp). Valtion virkamieslain 10 §:n säännöksellä on siten vaikutus myös eduskunnan virkamiehistä annetun lain soveltamiseen. Mikäli valtion virkamieslain nojalla virkaan nimitetyn koeaikaa valtiolla jatketaan, on virkamiehellä oikeus saada virkavapautta eduskunnan viraston virasta myös tässä tilanteessa.

Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin virkamiehen oikeudesta saada virkavapautta aikaisemmasta virastaan, kunnes nimityspäätös toiseen valtion virkaan saa lainvoiman. Virkamiehen tulee itse hakea virkavapautta, mutta virkavapaus myönnettäisiin suoraan lain nojalla, joten asian suhteen ei eduskunnan virastolla ole harkintavaltaa.

Ehdotuksen valmistelu

Puhemiesneuvoston ehdotus on valmisteltu virkatyönä eduskunnan kansliassa.

Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan aikaisintaan vuoden 2020 alusta, koska oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettu laki tulee voimaan 1.1.2020.

Muutoksenhaussa ennen lain voimaantuloa tehtyyn nimityspäätökseen sovellettaisiin lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Samoin ennen tämän lain voimaantuloa eroamisiään saavuttaneisiin virkamiehiin sovellettaisiin tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 69 §:ää.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 34 §:n sekä eduskunnan työjärjestyksen 6 §:n 1 momentin 7 kohdan nojalla puhemiesneuvosto ehdottaa,

että eduskunnan virkamiehistä annettuun lakiin tehdään seuraavat muutokset:

Laki

eduskunnan virkamiehistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eduskunnan virkamiehistä annetun lain (1197/2003) 7 §:n 4 momentti, 38 §:n 1 ja 2 momentti sekä 63 a ja 69 §, sellaisina kuin niistä ovat 38 §:n 1 ja 2 momentti laissa 1190/2004 sekä 63 a ja 69 § laissa 1681/2015, sekä *lisätään* lakiin uusi 49 a ja 63 b § seuraavasti:

7 §

Virkaan voidaan nimittää kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilö ilman julkista hakumenetelyä seuraavilla perusteilla:

- 1) yli vuoden kestäneen määräaikaisen virkasuhteen tilalle perustettu virka voidaan ensi kertaa täytettäessä täyttää virkaa haettavaksi julistamatta, jos virkaan nimitetään kyseisessä määräaikaisessa virkasuhteessa työskentelevä virkamies; tai
- 2) virkaan nimitetään virkaa määräaikaisessa virkasuhteessa menestyksekkäästi hoitanut virkamies.

38 §

Virkamiehen eroamisikä on vuonna 1957 ja sitä ennen syntyneillä 68 vuotta, 1958—1961 syntyneillä 69 vuotta ja 1962 ja sen jälkeen syntyneillä 70 vuotta.

Virkamiehen virkasuhde päättyy ilman irtisanomista tai muuta virkasuhteen päättymistä tarkoittavaa toimenpidettä sen kuukauden päättyessä, jonka aikana virkamies saavuttaa eroamisiansä, jollei virkasuhdetta virkamiehen suostumuksella jatketa enintään kahdella vuodella. Virkasuhdetta voidaan tällöin jatkaa sen estämättä, mitä 8 §:n 1 momentissa säädetään.

10 luku

Palvelussuhteen ehtojen määräytyminen

49 a §

Eduskunnan virasto voi tehdä nimitettäväksi esitettävän henkilön kanssa ennen virkaan tai virkasuhteeseen nimittämistä tai virkamiehen kanssa virkasuhteen aikana ennen uuteen tehtävään siirtymistä kirjallisen sopimuksen, jolla 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa rajoitetaan määräajaksi virkamiehen oikeutta siirtyä toisen työnantajan palvelukseen taikka aloittaa elinkeinon- tai ammatinharjoittaminen tai muu vastaava toiminta (*karenssisopimus*).

Karenssisopimuksen tekeminen edellyttää, että henkilöllä on virassaan, tehtävässään tai asemassaan pääsy sellaiseen salassa pidettävään tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaamaan tietoon, jota voidaan olennaisella tavalla käyttää uudessa palvelussuhteessa tai toiminnassa omaksi tai toisen hyödyksi taikka toisen vahingoksi. Karenssisopimus on edellä mainituissa tilanteissa nimittämisen tai uuteen tehtävään siirtymisen edellytys.

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 2/2019 vp

Rajoitusajaksi voidaan sopia enintään kuusi kuukautta palvelussuhteen päättymisestä. Rajoitusajalta maksetaan palkkaa vastaava korvaus. Sopimukseen voidaan ottaa määräys sopimussakosta, jonka enimmäismäärä saa olla rajoitusajalta maksettava korvaus kaksinkertaisena.

Virkamiehen on ilmoitettava eduskunnan virastolle 1 momentissa tarkoitettua siirtymisestä virkasuhteen aikana ja virkasuhteen päättymisen jälkeen rajoitusaikaa vastaavana määräaikana. Sopimusehto rajoitusajasta tulee voimaan, jos eduskunnan virasto arvioi, että virkamiehen siirtymisessä on kysymys 2 momentissa tarkoitettua tilanteesta. Karensisopimus ei kuitenkaan sido virkamiestä, jos virkasuhde on päättynyt viranomaisesta johtuvasta syystä.

63 a §

Virkamies saa hakea muutosta itseään koskevaan työnantajan päätökseen valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen noudattaen, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Päätös tulee noudatettavaksi valituksesta huolimatta, jollei päätöksessä toisin määrätä tai tuomioistuimien toisin päättä. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus on käsiteltävä hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa kiireellisenä.

Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla, jos se koskee:

- 1) harkinnanvaraista virkavapautta; tai
- 2) tehtävään määräämistä, johon virkamies on antanut suostumuksensa.

Jos 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu päätös merkitsee viran sijoituspaikkakunnan muuttamista, päätökseen saa kuitenkin hakea muutosta valittamalla.

63 b §

Viranhakija saa hakea virkaan tai virkasuhteeseen nimittämistä koskevaan päätökseen muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus on käsiteltävä hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa kiireellisenä.

Päätöksestä ei kuitenkaan saa valittaa, jos:

- 1) nimittämistoimivalta kuuluu eduskunnan täysistunnolle;
- 2) päätös koskee nimittämistä enintään kahden vuoden määräajaksi;
- 3) virka tai virkasuhde täytetään lain nojalla haettavaksi julistamatta;
- 4) päätös koskee puhemies tai varapuhemiesten erityisavustajan virkasuhdetta.

Päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Nimityspäätös annetaan tiedoksi tavallisena tiedoksiannona. Tavallisesta tiedoksiannosta säädetään hallintolaissa (434/2003) ja tavallisesta sähköisestä tiedoksiannosta lisäksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

69 §

Eduskunnan virkamies katsotaan eronneeksi aikaisemmasta virastaan siitä ajankohdasta, josta hänet on nimitetty toiseen eduskunnan virkaan tai toiseen valtion virkaan ja nimityspäätös on saanut lainvoiman, jollei muualla laissa toisin säädetä. Jos uuteen virkaan liittyy koeaika, virkamies katsotaan eronneeksi aikaisemmasta eduskunnan virasta, kun koeaika on päättynyt, jollei uutta virkasuhdetta ole koeaikana purettu. Virkamies on virkavapana aikaisemmasta eduskunnan virasta siihen saakka, kunnes koeaika uudessa valtion tai eduskunnan virassa päättyy.

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 2/2019 vp

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, työntäjä voi myöntää virkavapautta virkamiehelle, joka on nimitetty määrääjäksi toiseen valtion virkaan.

Jos virkaan nimitetty virkamies nimitetään toiseen valtion virkaan ja nimityspäätös ei ole saanut lainvoimaa, virkamiehellä on oikeus saada virkavapautta aikaisemmasta virasta, kunnes nimityspäätös on saanut lainvoiman.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Muutoksenhaussa ennen tämän lain voimaantuloa tehtyyn nimityspäätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa eroamisiän saavuttaneisiin virkamiehiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 69 §:ää.

Helsingissä 5.11.2019

Eduskunnan puhemies Matti Vanhanen
Eduskunnan pääsihteeri Maija-Leena Paavola

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 2/2019 vp

Liite

Rinnakkaistekstit

Laki

eduskunnan virkamiehistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eduskunnan virkamiehistä annetun lain (1197/2003) 7 §:n 4 momentti, 38 §:n 1 ja 2 momentti sekä 63 a ja 69 §,
sellaisina kuin niistä ovat 38 §:n 1 ja 2 momentti laissa 1190/2004 sekä 63 a ja 69 § laissa 1681/2015, sekä
lisätään lakiin uusi 49 a ja 63 b § seuraavasti:

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 2/2019 vp

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 2/2019 vp

Voimassa oleva säädös	Ehdotus
<p style="text-align: center;">7 §</p> <p>-----</p> <p><i>Erityisestä syystä virkaan voidaan nimittää kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilö ilman julkista hakumenettelyä.</i></p>	<p style="text-align: center;">7 §</p> <p>-----</p> <p>Virkaan voidaan nimittää kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilö ilman julkista hakumenettelyä seuraavilla perusteilla:</p> <p>1) yli vuoden kestäneen määräaikaisen virkasuhteen tilalle perustettu virka voidaan ensi kertaa täytettäessä täyttää virkaa haettavaksi julistamatta, jos virkaan nimitetään kyseisessä määräaikaisessa virkasuhteessa työskentelevä virkamies; tai</p> <p>2) virkaan nimitetään virkaa määräaikaisessa virkasuhteessa menestyksekkäästi hoitanut virkamies.</p>
<p style="text-align: center;">38 §</p> <p>Virkamiehen eroamisikä on 68 vuotta.</p> <p>Virkamiehen virkasuhde päättyy ilman irtisanomista tai muuta virkasuhteen päättymistä tarkoittavaa toimenpidettä sen kuukauden päättyessä, jonka aikana virkamies saavuttaa eroamisiän.</p> <p>-----</p>	<p style="text-align: center;">38 §</p> <p>Virkamiehen eroamisikä on vuonna 1957 ja sitä ennen syntyneillä 68 vuotta, 1958—1961 syntyneillä 69 vuotta ja 1962 ja sen jälkeen syntyneillä 70 vuotta.</p> <p>Virkamiehen virkasuhde päättyy ilman irtisanomista tai muuta virkasuhteen päättymistä tarkoittavaa toimenpidettä sen kuukauden päättyessä, jonka aikana virkamies saavuttaa eroamisiän, jollei virkasuhdetta virkamiehen suostumuksella jatketa enintään kahdella vuodella. Virkasuhdetta voidaan tällöin jatkaa sen estämättä, mitä 8 §:n 1 momentissa säädetään.</p> <p>-----</p>

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 2/2019 vp

Voimassa oleva säädös	Ehdotus
<p style="text-align: center;">10 LUKU Palvelussuhteen ehtojen määräytyminen</p> <p style="text-align: center;">49 a §</p> <p>(Uusi)</p>	<p style="text-align: center;">10 LUKU Palvelussuhteen ehtojen määräytyminen</p> <p style="text-align: center;">49 a §</p> <p><i>Eduskunnan virasto voi tehdä nimitettäväksi esitettävän henkilön kanssa ennen virkaan tai virkasuhteeseen nimittämistä tai virkamiehen kanssa virkasuhteen aikana ennen uuteen tehtävään siirtymistä kirjallisen sopimuksen, jolla 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa rajoitetaan määräajaksi virkamiehen oikeutta siirtyä toisen työnantajan palvelukseen taikka aloittaa elinkeinon- tai ammatinharjoittaminen tai muu vastaava toiminta (karenssisopimus).</i></p> <p><i>Karenssisopimuksen tekeminen edellyttää, että henkilöllä on virassaan, tehtävässään tai asemassaan pääsy sellaiseen salassa pidettävään tai julkisuutta muuten rajoittavien säännösten suojaamaan tietoon, jota voidaan olennaisella tavalla käyttää uudessa palvelussuhteessa tai toiminnassa omaksi tai toisen hyödyksi taikka toisen vahingoksi. Karenssisopimus on edellä mainituissa tilanteissa nimittämisen tai uuteen tehtävään siirtymisen edellytys.</i></p> <p><i>Rajoitusajaksi voidaan sopia enintään kuusi kuukautta palvelussuhteen päättymisestä. Rajoitusajalta maksetaan palkkaa vastaava korvaus. Sopimukseen voidaan ottaa määräys sopimussakosta, jonka enimmäismäärä saa olla rajoitusajalta maksettava korvaus kaksinkertaisena.</i></p> <p><i>Virkamiehen on ilmoitettava eduskunnan virastolle 1 momentissa tarkoitettua siirtymisestä virkasuhteen aikana ja virkasuhteen päättymisen jälkeen rajoitusaikaa vastaavana määräaikana. Sopimusehto rajoitusajasta tulee voimaan, jos eduskunnan virasto arvioi, että virkamiehen siirtymisessä on kysymys 2 momentissa tarkoitettua tilanteesta. Karenssisopimus ei kuitenkaan sido virkamiestä, jos virkasuhde on päättynyt viranomaisesta johtuvasta syystä.</i></p>

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 2/2019 vp

Voimassa oleva säädös	Ehdotus
<p data-bbox="437 389 507 416">63 a §</p> <p data-bbox="236 443 778 651">Virkamies saa hakea muutosta itseään koskevaan työnantajan päätökseen valittamalla <i>korkeimpaan</i> hallinto-oikeuteen noudattaen, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätös tulee noudatettavaksi valituksesta huolimatta, jollei päätöksessä toisin määrätä tai <i>korkein hallinto-oikeus</i> toisin päätä. Valitus käsitellään kiireellisenä.</p> <p data-bbox="236 763 778 813">Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla, jos se koskee:</p> <ol data-bbox="236 815 778 898" style="list-style-type: none"> 1) <i>virkaan tai virkasuhteeseen nimittämistä</i>; 2) harkinnanvaraista virkavapautta; tai 3) tehtävään määräämistä, johon virkamies on antanut suostumuksensa. <p data-bbox="236 920 778 1025">Jos 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettu päätös merkitsee viran sijoituspaikkakunnan muuttamista, päätökseen saa kuitenkin hakea muutosta valittamalla.</p>	<p data-bbox="989 389 1059 416">63 a §</p> <p data-bbox="788 443 1331 759">Virkamies saa hakea muutosta itseään koskevaan työnantajan päätökseen valittamalla <i>Helsingin</i> hallinto-oikeuteen noudattaen, mitä <i>oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019)</i> säädetään. Päätös tulee noudatettavaksi valituksesta huolimatta, jollei päätöksessä toisin määrätä tai <i>tuomioistuim</i> toisin päätä. <i>Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus on käsiteltävä hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa kiireellisenä.</i></p> <p data-bbox="788 763 1331 813">Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla, jos se koskee:</p> <ol data-bbox="788 815 1331 893" style="list-style-type: none"> 1) harkinnanvaraista virkavapautta; tai 2) tehtävään määräämistä, johon virkamies on antanut suostumuksensa. <p data-bbox="788 898 1331 1003">Jos 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu päätös merkitsee viran sijoituspaikkakunnan muuttamista, päätökseen saa kuitenkin hakea muutosta valittamalla.</p>

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 2/2019 vp

Voimassa oleva säädös	Ehdotus
<p>63 b §</p> <p>(Uusi)</p>	<p>63 b §</p> <p><i>Viranhakija saa hakea virkaan tai virkasuhteen nimittämistä koskevaan päätökseen muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus on käsiteltävä hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa kiireellisenä. Päätöksestä ei kuitenkaan saa valittaa, jos:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1) nimittämistoimivalta kuuluu eduskunnan täysistunnolle;</i> <i>2) päätös koskee nimittämistä enintään kahden vuoden määräajaksi;</i> <i>3) virka tai virkasuhde täytetään lain nojalla haettavaksi julistamatta;</i> <i>4) päätös koskee puhemiehen tai varapuhemies-ten erityisavustajan virkasuhdetta.</i> <p><i>Päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Nimityspäätös annetaan tiedoksi tavallisena tiedoksiantona. Tavallisesta tiedoksiannosta säädetään hallintolaissa (434/2003) ja tavallisesta sähköisestä tiedoksiannosta lisäksi sähköisestä asioinnista viranomais toiminnassa annetussa laissa (13/2003).</i></p>
<p>69 §</p> <p>Eduskunnan virkamies katsotaan eronneeksi aikaisemmasta virastaan siitä ajankohdasta, josta hänet on nimitetty toiseen eduskunnan virkaan tai <i>nimitetty valtion virkamieslaissa (750/1994) tarkoitettuun</i> valtion virkaan, jollei muualla laissa toisin säädetä. Jos uuteen virkaan liittyy koeaika, virkamies katsotaan eronneeksi aikaisemmasta eduskunnan virasta, kun koeaika on päättynyt, jollei uutta virkasuhdetta ole koeaikana purettu. Virkamies on virkavapaana aikaisemmasta eduskunnan virasta siihen saakka, kunnes koeaika uudessa valtion tai eduskunnan virassa päättyy. Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, työntäjä voi myöntää virkavapautta <i>eduskunnan virkamiehelle, joka on nimitetty määräajaksi valtion virkamieslaissa tarkoitettuun</i> valtion virkaan.</p>	<p>69 §</p> <p>Eduskunnan virkamies katsotaan eronneeksi aikaisemmasta virastaan siitä ajankohdasta, josta hänet on nimitetty toiseen eduskunnan virkaan tai <i>toiseen</i> valtion virkaan <i>ja nimityspäätös on saanut lainvoiman</i>, jollei muualla laissa toisin säädetä. Jos uuteen virkaan liittyy koeaika, virkamies katsotaan eronneeksi aikaisemmasta eduskunnan virasta, kun koeaika on päättynyt, jollei uutta virkasuhdetta ole koeaikana purettu. Virkamies on virkavapaana aikaisemmasta eduskunnan virasta siihen saakka, kunnes koeaika uudessa valtion tai eduskunnan virassa päättyy. Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, työntäjä voi myöntää virkavapautta virkamiehelle, joka on nimitetty määräajaksi <i>toiseen</i> valtion virkaan.</p> <p><i>Jos virkaan nimitetty virkamies nimitetään toiseen valtion virkaan ja nimityspäätös ei ole saanut lainvoimaa, virkamiehellä on oikeus saada virkavapautta aikaisemmasta virasta, kunnes nimityspäätös on saanut lainvoiman.</i></p>

Puhemiesneuvoston ehdotus PNE 2/2019 vp

Voimassa oleva säädös	Ehdotus
	<i>Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Muutoksenhaussa ennen tämän lain voimaantuloa tehtyyn nimityspäätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Ennen tämän lain voimaantuloa eroamisiän saavuttaneisiin virkamiehiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 69 §:ää.</i>